

Seat No. _____

HAM-1901180202030502

M. A. (Sem.-III)

(W.E.F. 2019) Examination

June - 2023

History : Paper-14

(An Outline of Indian Archaeology and Epigraphy)

(New Course)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1 ભારતીય પુરાતત્વ વિદ્યાનો પ્રારંભ જણાવી, તેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ આલેખો. 14

અથવા

1 ભારતીય ઇતિહાસમાં પુરાતત્વ વિદ્યાનું યોગદાન જણાવો. 14

2 ભારતીય કલા અને સ્થાપત્યના મુખ્ય લક્ષણો વર્ણવો. 14

અથવા

2 પુરાતત્વીય ખોદકામ એટલે શું? ગુજરાતના કુંતાસી અને લોથલના પુરાતત્વીય ખોદકામ વિશે ચર્ચા કરો. 14

3 પુરાતત્વીય અવશેષ તરીકે મણકા અને માટીકામના અવશેષોનું અર્થઘટનનું મહત્વ જણાવો. 14

અથવા

3 જૂનાગઢમાં આવેલ અશોક અને રુદ્રાદામનના શિલાલેખની ચર્ચા કરો. 14

4 ભારતીય શિલાલેખોમાં ઉપયોગમાં લેવાતા મહત્વપૂર્ણ સંવત 'વિક્રમ' અને શક સંવત વિશે નોંધ લખો. 14

અથવા

4 ભારતના ઇતિહાસના અભ્યાસ માટે શિલાલેખના મહત્વ વિશે ચર્ચા કરો. 14

- 5 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેના જવાબ આપો: 14
- (1) શ્રીનાથગઢના ઉત્ખનનું મહત્વ
  - (2) પ્રયાગ પ્રશસ્તિનું ઐતિહાસિક મહત્વ
  - (3) શિલાલેખના પ્રકારો
  - (4) ગુપ્ત સંવત.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 Describe the beginning of Indian Archaeology and sketch its various activities. 14

OR

- 1 Describe the contribution of archaeology to Indian history writing. 14
- 2 Give a description on the main features of Ancient Indian Art and Architecture. 14

OR

- 2 What is an Archaeological excavation? Discuss the Archaeological excavations of Kuntasi and Lothal in Gujarat. 14

- 3 Explain the importance of interpretations of beads and pottery remains as Archaeological remains. 14

OR

- 3 Discuss the inscriptions of Ashoka and Rudradaman in Junagadh. 14

- 4 Write a note the Vikram Savant and Shaka Savant used in Indian inscriptions. 14

OR

- 4 Discuss the importance of inscriptions in the study of Indian History. 14

- 5 Answer any **two** of the following: 14

- (1) Importance of excavation of Shrinathgadh
- (2) Historical significance of Prayag Prashasti
- (3) Types of Inscriptions
- (4) Gupta Savant.